

## NAAMLIJST DER NEDERL. GRAAFWESPEN.

## (I. SPHEGIDEN).

**H**IER volgt een voorloopige lijst van alle graafwespen, die mij tot Januari 1925, als inlandsch bekend geworden zijn. Een enkel woord ter inleiding en ter verontschuldiging, dat ik het waag, een dorre lijst van doolie namen te zenden aan dit tijdschrift, dat zoo'n veelbelovenden naam draagt.

De belangstelling voor bepaalde dierengroepen staat m.i. in nauw verband met de literatuur, die erover bestaat, zoowel de systematische als de biologische. Wanneer ge met inspanning en behoorlijke hulpmiddelen er niet in slaagt, de soorten van een planten- of dierengroep met voldoende zekerheid te bepalen, dan krijgt uw belangstelling daarvoor een geduchten knauw en wrevelig keert ge u af van die verwenschte groep, die u zooveel tijd en arbeid deed verkwisten. En ik moet u gelijk geven, want ge kunt dat kostelijk kapitaal beter rentegevend maken. Maar — jammer is het toch, want nu wordt ook de kans op verbetering van dezen verkeerden toestand geringer.

Het doel nu van deze lijst is tweeledig. Ten eerste hoop ik, met uw hulp, vast te stellen, welke graafwespensoorten wij alzo in ons land bezitten. Dat is dus een faunistische aangelegenheid.

Als ge ons vlijtig steunt met uw opmerkingen en aanvullingen, kunnen we eindelijk eens beginnen aan een bruikbaar *Nederlandsch* boek, waarmee ge alle wespen- en bijensoorten van ons land kunt bepalen. Tot dusver was dat nog niet mogelijk, daar we niet wisten, welke soorten in zoo'n boekje moesten worden behandeld en onderscheiden.

Weliswaar bestaat er van *Snellen van Vollenhoven* een Naamlijst van in Nederland gevonden vliesvleugelige insecten: „*Bouwstoffen voor een fauna van Nederland*, 1858." Deze lijst is echter voor den tegenwoordigen tijd geheel onvolledig en het weinige, dat ze bevat, slechts met de grootste voorzichtigheid te gebruiken. Ik doe hiermee niet te kort aan de entomologen van de „Leidsche school," aan mannen als *Snellen* en *van der Wulp*, e.a.; hun wetenschappelijke verdiensten zijn verre boven mijn kritiek verheven. Maar in *Snellen's* tijd waren de hulpmiddelen, die den hymenopteroloog ten dienste stonden nog zeer bescheiden. Pas in de laatste 40 jaren hebben scherpzinnige onderzoekers, die over uitgebreid materiaal, over de geheele literatuur en over een groote staf van medewerkers beschikten, orde in den chaos van synoniemen gebracht en de meeste bijen- en wespengeslachten monographisch bewerkt op een wijze, die voor verbetering nauwelijks meer vatbaar is. Ik vermeld hier enkel maar mannen als *Kohl*, *Handlirsch*, *Schmiedeknecht*, *Saunders*, *Friese* en *Alfken*, namen, die we bij ons werk telkens weer zullen ontmoeten.

Het groote standaardwerk van *Dr. J. Th. Oudemans*<sup>1)</sup> vermeldt de in 1900 bekende 20 geslachten en bij de meeste geslachten ook het aantal der toen in ons land bekende soorten. Het kon zich uit den aard der zaak — het behandelt *alle* insectenorden — niet met alle soorten afzonderlijk bezighouden, het boek had dan zeker tienmaal zoo groot moeten zijn!

Sinds 1900 is er weer heel wat nieuws in ons land gevonden, zooals uit deze lijst kan blijken. Zoo vindt ge hier 6 nieuwe *geslachten* en — om een sprekend voorbeeld te noemen — de 17 *Crabro*-soorten zijn tot 38 aangegroeid! Verreweg de meeste soorten heb ik zelf gevangen, andere kreeg ik van vlijtige medewerkers ter determinatie of ter controle toegezonden. De overige heb ik uit de literatuur overgenomen.

Ik mag deze inleiding niet besluiten zonder een woord van hartelijken dank aan mijn 19 medewerkers, wier namen ik reeds vroeger vermeldde, en aan den Heer van der Vecht, biologisch student te Leiden, een zeer nauwgezet hymenopteroloog, die mij een schat van gegevens verstrekke uit eigen vangsten en die van zijn vrienden, en zich zelfs de moeite getroostte, om in het Museum voor Nat. Hist. de verzameling inlandsche *Sphegiden* na te gaan.

<sup>1)</sup> De Nederlandsche insecten. Martinus Nijhoff, 1900.



Al dat rijke faunistische materiaal hoop ik binnenkort als bijdrage tot de kennis der verspreiding van onze graafwespen te kunnen bewerken en publiceeren.

De wegwespen (*Pompilidae*) moeten nog wat wachten, daarvoor heb ik nog te weinig betrouwbare gegevens.

De *geslachten* heb ik genummerd als in *Schmiedeknecht* Die Hymenopteren Mitteleuropas, omdat dit algemeen bekende boek voorloopig toch voor ieder hymenopteroloog onmisbaar is. De Nederlandsche gebruiker kan op deze wijze meer gemak van deze lijst hebben, dan wanneer ik de nieuwste wetenschappelijke volgorde met de nieuwe nomenclatuur gekozen had. De volgorde der *soorten* is alphabetisch.

### 1. Crabro.

*alatus* PANZ.  
*albilabris* F.  
*anxius* WESM.  
*armatus* LIND.  
*brevis* LIND.  
*capitosus* SHUCK.  
*cavifrons* THOMS.  
*ceiratus* SHUCK.  
*chrysostomus* LEP.  
*clavipes* L.  
*clypeatus* GMEL.  
*cribrarius* F.  
*distinguendus* A. MORAW.  
*dives* LEP. ET BR.  
*elongatulus* LIND.  
*Kiesenwetteri* A. MORAW.  
*leucostoma* L.  
*lituratus* PANZ.  
*palmarius* SCHREBER.  
*palmipes* LIND.  
*Panzeri* LIND.  
*peltarius* SCHREBER.  
*podagricus* LIND.  
*pubescens* SHUCK.  
*var. inermis* THOMS.  
*quadricinctus* F.  
*quadrimaculatus* F.  
*scutellatus* SCHEVEN.  
*serripes* PANZ.  
*signatus* PANZ.  
*spinipectus* H. SCH.  
*subterraneus* F.  
*tibialis* F.  
*vagabundus* PANZ.  
*vagus* L.  
*varius* LEP. ET BRULÉ.  
*Walkeri* SHUCK.  
*Wesmaeli* LIND.  
*zonatus* PANZ.

### 2. Oxybelus.

*argentatus* CURTIS. (!)  
*bipunctatus* OL.

*elegantulus* GERST. (!)

*lineatus* F.

*mucronatus* F.

*nigripes* OL. (!)

*sericatus* GERST. (!)

*uniglumis* L.

No. 517 der Bouwstoffen, *O. haemorrhoidalis* OL., is waarschijnlijk synoniem met *bipunctatus* OL.

No. 518, *O. raptor* LEP. ontbreekt in de monographie van Gerstäcker. Ik weet er geen weg mee.

### 4. Nitela. (!)

*Spinolai* DAHLB.

### 5. Stigmus.

*pendulus* PANZ.

*Solskyi* A. MORAW.

### 6. Pemphredon.

*clypealis* THOMSON.

*lethifer* SHUCK.

*lugubris* LATR.

*morio* LIND.

*unicolor* F. (No. 512 Bouwstoffen).

Deze soort is door A. MORAWITZ gesplitst in *P. Wesmaeli* en *P. Shuckhardi*.

### 7. Spilomena. (!)

*troglodytes* LIND.

### 8. Passaloecus.

*borealis* DAHLB.

*brevicornis* A. MORAW.

*corniger* SHUCK.

*monilicornis* DAHLB.

*tenuis* A. MORAW = *gracilis* CURT.

### 9. Diodontus.

*minutus* F.

*tristis* LIND.

10. **Dinetus.**  
*pictus* F.
11. **Miscophus.**  
*bicolor* JUR.  
*concolor* DAHLB.  
*niger* DAHLB.
13. **Bembex.**  
*rostrata* L.  
*olivacea* F. (Bouwst. 501, later ge-  
ëtiketteerd *mediterranea* HANDL. zal  
wel bij vergissing onder de inland-  
sche geraakt zijn.)
15. **Gorytes.**  
*campestris* MÜLLER.  
*laticinctus* SHUCK.  
*lunatus* DAHLB.  
*mystaceus* L.  
*quadrifasciatus* F.  
*quinqüecinctus* F.  
*tumidus* PANZ.
16. **Mellinus.**  
*arvensis* L.  
*sabulosus* F.
17. **Alyson. (!)**  
*fuscatus* PANZ.
19. **Nysson.**  
*dimidiatus* JUR.  
*interruptus* F.  
*maculatus* F.  
*spinosus* FÖRST.  
*trimaculatus* ROSSI.
21. **Tachytes.**  
*europaea* KOHL.
22. **Tachysphex.**  
*lativalvis* THOMSON.  
*nitidus* SPIN.  
*Panzeri* LIND. (!)  
*pectinipes* L.
25. **Astata.**  
*boöps* SCHRANK.  
*stigma* PANZ.
26. **Philanthus.**  
*triangulum* F.
27. **Cerceris.**  
*arenaria* L.  
*emarginata* PANZ. (!)  
*labiata* F. (!)  
*quadrifasciata* PANZ.  
*quadricincta* PANZ.  
*quinquefasciata* ROSSI. (Het ♂ hier-  
van is in Schmiedeknechts tabel ver-  
geten).  
*rybyensis* L.
29. **Ammophila.**  
*campestris* JUR.  
*sabulosa* L.
30. **Psammophila.**  
*affinis* L.  
*hirsuta* SCOP.  
*Luffii* E. SAUND. (Over dezen nieuwen  
rupsendooder zie L. N. 1 Mei 1925.
33. **Dolichurus.**  
*corniculus* SPIN.
34. **Psenulus.**  
*atratus* PANZ.  
*concolor* DAHLB.
35. **Mimesa.**  
*bicolor* SHUCK.  
*equestris* F.  
*Shuckhardi* WESM.  
*unicolor* WESM.
36. **Dahlbomia(!)**  
*atra* F.
37. **Trypoxylon.**  
*attenuatum* SMITH.  
*clavicerum* LEP. et SERV.  
*figulus* L.